

VĂN QUẢNG

ĐÌNH, ĐỀN MIẾU PHỦ HÀ NỘI

VÀ NHỮNG NGHI LỄ THỜ CÚNG

DX.036302

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

**ĐÌNH, CHÙA, MIẾU, PHỦ HÀ NỘI
VÀ NGHI LỄ THỜ CÚNG**

QUẢNG VĂN

**ĐÌNH, CHÙA, MIẾU, PHỦ HÀ NỘI
VÀ NGHI LỄ THỜ CÚNG**

Lời nói đầu

Từ bao đời nay “cây đa bến nước, sân đình” đã đi vào tâm thức người Việt như những hình ảnh thân thuộc của quê hương. Hình ảnh mái đình, ngôi chùa, ngôi miếu... đã trở thành những gì thân thuộc và thiêng liêng nhất trong tâm hồn mỗi người Việt.

Trên thực tế, đình, chùa, miếu phủ là những địa điểm thờ cúng và sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng cộng đồng của người Việt qua bao nhiêu đời nay. Mỗi mái đình, ngôi chùa, tòa miếu đều mang trong mình rất nhiều câu chuyện lịch sử, những sự tích, huyền thoại đẹp, những câu chuyện gắn liền với các vị thần, Phật và những câu chuyện xoay quanh tín ngưỡng tôn giáo. Ngoài ra, đình, chùa, miếu phủ cũng là nơi ghi lại những dấu ấn kiến trúc, mỹ thuật của người Việt qua các thời kỳ lịch sử. Những mái đình mấy trăm năm tuổi, những ngôi chùa với những bức tượng điêu khắc tinh xảo... không chỉ hấp dẫn những người yêu thích kiến trúc, hội họa, tôn giáo, văn hóa cổ truyền mà còn khơi gợi sự say mê của những người bình thường. Cũng chính tại những nơi này, người dân bày tỏ niềm thành kính của mình tới các vị thần linh và cầu sự bình an, may mắn, sức khỏe và hạnh phúc cho bản thân và gia quyến.

Thủ đô ngàn năm văn hiến - Thăng Long - Đông Đô - Hà Nội có rất nhiều các di tích, thắng cảnh, danh lam là các đình đền, miếu, phủ, chùa chiền nổi tiếng. Các đình, chùa, miếu phủ này ngoài những đặc điểm chung ra còn mang những đặc trưng mà chỉ riêng vùng đất văn vật kinh kỳ mới có. Mỗi mái đình, ngôi chùa mang trong mình những huyền tích, những câu chuyện về các danh nhân, các thiên thần, nhân thần... của mảnh đất Hà Nội hay những di tích mà chỉ có Hà Nội mới có những nét đặc sắc đến vậy. Ai đi xa tới Hà Nội cũng muốn ghé thăm chùa Quán Sứ, đền Ngọc Sơn, chùa Một Cột, phủ Tây Hồ, Văn miếu Quốc Tử Giám, chùa Trấn Quốc... Ai đi xa tới đâu xuân cũng nô nức muốn đi trải hội chùa Hương, đi hội chùa Thầy... Những mái đình, ngôi chùa, ngôi miếu này không chỉ là nơi sinh hoạt văn hóa và tín ngưỡng của nhân dân Hà Nội mà còn trở thành biểu tượng của Hà Nội thanh lịch, giàu văn hiến, trở thành niềm thương nhớ của người dân mọi miền Tổ quốc khi nhớ về Hà Nội.

Giới thiệu cuốn sách Đình, chùa, miếu, phủ Hà Nội và nghi lễ thờ cúng, chúng tôi muốn cung cấp cho bạn đọc những thông tin lý thú về những di tích - công trình văn hóa, kiến trúc tại Hà Nội. Cuốn sách được chia làm hai chương:

Chương một: Đình, chùa, miếu, phủ Hà Nội.

Chương này chia làm ba phần nhỏ. Phần một giới thiệu về các đình, phần hai giới thiệu các chùa,

phần ba giới thiệu các miếu. Các đình, chùa, miếu này đều là những di tích và danh thắng nổi tiếng tại Hà Nội, là những công trình có nhiều thành tựu về mặt kiến trúc, hội họa, mỹ thuật; có nhiều huyền tích đẹp gắn bó với các nhân vật và lịch sử giàu truyền thống văn hiến của đất kinh kỳ. Ngoài những thông tin về nguồn gốc, sự tích của các danh thắng này, chúng tôi cũng giới thiệu với bạn đọc những nét khái quát về tổng thể kiến trúc, mỹ thuật, lịch sử và truyền thống một cách giản dị và gần gũi nhất.

Chương hai: Nghi lễ thờ cúng.

Chương này được chia thành hai phần nhỏ. Phần thứ nhất là phần khái quát về các nghi lễ thờ cúng tại đình, đền, chùa, miếu, phủ của người Việt. Những nghi lễ này bao hàm nhiều ý nghĩa về mặt tâm linh cũng như tôn giáo, nó đã, đang và sẽ luôn là một phần không thể thiếu của văn hóa cộng đồng người Việt. Và chính những nghi lễ này cũng làm giàu cho bản sắc văn hóa Việt, cũng như khơi gợi sự yêu thích và kế thừa, phát huy truyền thống của giới trẻ.

Phần thứ hai là những bài văn khấn tại chùa, tại đình, miếu... của những người đi dâng lễ. Với mỗi địa điểm, mỗi một vị thần, thánh, Phật, Mẫu hay với mỗi một dịp lễ lại có một bài khấn khác nhau.

Với cuốn sách Đình, chùa, miếu, phủ Hà Nội và nghi lễ thờ cúng, chúng tôi hy vọng quý độc giả có thể có được những thông tin lý thú và bổ ích về hệ thống các đình, chùa, miếu phủ Hà Nội. Chúng tôi

cũng hy vọng rằng, cuốn sách này sẽ hữu ích cho những người thích văn cảnh Hà Nội, yêu mến cảnh chùa, hay những người thích du lịch, tham quan những thắng cảnh Hà Nội cũng như đông đảo các bạn đọc trẻ tuổi yêu thích tìm hiểu văn hóa truyền thống, văn hóa Hà Nội.

QUẢNG VĂN

Chương 1

ĐÌNH, CHÙA, MIẾU, PHỦ HÀ NỘI

I. ĐÌNH

1. Đình Linh Đàm

Đình Linh Đàm tọa lạc ở phường Hoàng Liệt, quận Hoàng Mai, Hà Nội, nằm trên khu đất đẹp, rộng hơn 3.000m². Đây vốn là gò đất cao. Cửa đình trông ra hồ Linh Đàm, rộng tới 57ha. Theo văn bia Phụng sự hậu thân bi ký, trước đây Linh Đàm có ngôi đền thờ thần, tên gọi Hiền Khánh, đến năm Chính Hòa thứ chín đời Lê (1688) có bà Vương phủ thị nội cung tần Trần Thị Ngọc Tể công đức 4 mẫu ruộng, 600 quan tiền để làng sửa ngôi đền thành ngôi đình. Đình Linh Đàm quy mô đồ sộ, kiến trúc kiểu chữ công. Tòa đình đại 5 gian, trên nóc đắp rồng châu mặt trời. Tường hồi xây gạch Bát Tràng để trần, dày 0,5m, phía trên đắp nổi hổ phù. Phía trước đại đình xây 2 cột trụ, đỉnh trụ đắp hình bốn con chim phượng kết thành hình quả giành. Trước thềm cửa chính đặt hai con rồng đá, nét chạm mềm mại uyển chuyển. Phía sau đại đình là tòa hậu cung 3 gian. Hậu cung xây bệ cao, bên trên đặt khám thờ sơn son thiếp vàng,